

TÁJÉKOZTATÓ

a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (Veir.), valamint a veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról szóló 90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet módosításáról szóló 229/2020. (V. 25.) Korm. rendeletről

A BÜNTETŐ ÜGYSZAKOT ÉRINTŐ RENDELKEZÉSEK

2020. május 25. napján a Magyar Közlönyben kihirdetésre került a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet, valamint a veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról szóló 90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet módosításáról szóló 229/2020. (V. 25.) Korm. rendelet.

A rendelet **2020. június 1. napján lép hatályba.**

I.

A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (Veir.) módosítása

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) szabályainak eltérő alkalmazásáról szóló rendelkezések

A rendelet szabályait a hatálybalépése napján **folyamatban lévő eljárásokban is** alkalmazni kell.

A **folyamatban lévő határidőket a korábbi jogszabály szerint** kell számolni.

Ha a büntetőeljárásban a rendelet hatályba lépésének időpontjában az ügyben előkészítő ülés tartására nem került sor, a bíróság a vádirat kézbesítésétől számított **hat hónapon belül tart előkészítő ülést.**

1. Módosított rendelkezések

A Veir. 50. § (3) bekezdésének módosítása - Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményen

A rendelkezés az alábbi megszövegezéssel **marad hatályban:**

Ha a büntetőeljárásban részt vevő személyek személyes jelenlétével járó eljárási cselekmény **nem jár** az elrendelt járványügyi elkülönítés, megfigyelés, zárlat vagy ellenőrzés **szabályainak megszegésével**, az eljárási cselekményen való **jelenlétet** ebben az esetben is **elsősorban telekommunikációs eszköz útján** kell biztosítani.

A módosítás eredményeként a Veir. már nem tartalmazza az írásbeli tanúvallomástétel engedélyezésére, valamint a kép- és hangfelvétel, illetve a hangfelvétel felhasználására vonatkozó szabályt.

A módosítás a Veir. 50. §-ának többi rendelkezését nem érinti.

A Veir. 62. §-ának módosítása – A szakértői vélemény előterjesztése

A módosítás eredményeként a szakvélemény előterjesztésének határideje **egy alkalommal legfeljebb három hónappal** hosszabbítható meg.

A Veir. 74. § módosítása – A bírósági eljárás felfüggesztése

A módosítás eredményeként az eljárás legfeljebb hat hónapra történő felfüggesztése esetén **a felfüggesztés tartama nem hosszabbítható meg.**

A Veir. 79. § módosítása – A tanú kihallgatása és korábbi vallomásának ismertetése

A módosítás eredményeként az alábbi rendelkezés **továbbra is hatályban marad:**

A tárgyaláson a **tanú korábbi vallomásának lényege ismertethető, ill. felolvasható**, ha a tanú vallomása **szükséges a bizonyításhoz**, de a tanú tárgyaláson történő **kihallgatása nem indokolt**, azt a bíróság sem tartja szükségesnek, és azt az **ügyész, a vádlott vagy a védő sem indítványozza.**

A tanú személyes jelenlétével tartandó tárgyalásra vonatkozó rendelkezések **hatályukat veszítik.**

2. Hatályban maradó rendelkezések

A Veir. büntető bíróságokat érintő főbb rendelkezései közül **az alábbi szabályokat továbbra is alkalmazni kell:**

- Veir. 1. § - A kézbesítési kifogás és az igazolási kérelem előterjesztése
- Veir. 45. § - A bíróság összetétele
- Veir. 46. § - A kirendelt védő, helyettes védő
- Veir. 47. § - Ügygondnok, törvényes képviselő
- Veir. 48. § - A különleges bánásmód megállapítása a hatvanötödik életévét betöltött személy esetén
- Veir. 51. § - Eljárási cselekmény általános szabályai
- Veir. 52. § - A Be. 480. § (2) bekezdését és a 499. § (3) bekezdését érintő szabályok
- Veir. 54. § - Az idézés és az értesítés módja
- Veir. 55. § - Az idézéssel és az értesítéssel szembeni mulasztás következménye
- Veir. 56. § - A telekommunikációs eszköz használata
- Veir. 57. § - A kézbesítés módja
- Veir. 60-61. § - Az elektronikus kapcsolattartás
- Veir. 71. § - A nyilvánosság kizárása a tárgyalásról
- Veir. 73. § - Intézkedések a vádirat alapján
- Veir. 75. § - A vádirat közlése

- Veir. 78. § - A tárgyalás folytonossága
- Veir. 81. § - A határozathozatal és a határozat kihirdetése
- Veir. 82. § - A másod- és a harmadfokú bíróság eljárása
- Veir. 83. § - A Kúria eljárása (felülvizsgálat, jogorvoslat a törvényesség érdekében)
- Veir. 84-85-86. § - Perújítási nyomozás, perújítási indítvány
- Veir. 87. § - Fiatalkorúak elleni büntetőeljárás (büntetővégzés)
- Veir. 88. § - Eljárás bíróság elé állítás esetén
- Veir. 89. § - A büntetővégzés meghozatalának feltételei
- Veir. 90. § - Eljárás a külföldön tartózkodó terhelt távollétében
- Veir. 93. § - Eljárás határozással kapcsolatos bűncselekmény esetén

3. Hatályukat veszítő rendelkezések

A Veir. büntető ügyszakot érintő főbb rendelkezései közül **az alábbi szabályok** a rendelet hatályba lépését követően **nem alkalmazhatóak**:

- Veir. 49. § - A különleges bánásmód körébe tartozó intézkedések körében a sértett, ill. a tanú kihallgatása, ill. annak mellőzése
- Veir. 53. § - Az eljárás ügyiratainak megismerése
- Veir. 58. § - Általános intézkedési határidő
- Veir. 59. § - Kifogás az eljárás elhúzódása miatt
- Veir. 72. § - Nyomozási bírói eljárás a zár alá vétel kapcsán
- Veir. 76. § - Előkészítő ülés tartása
- Veir. 77. § - A tárgyalás kitűzése
- Veir. 80. § - Bizonyítás felvétele kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján
- Veir. 91. § - Magánvádas eljárás
- Veir. 92. § - Pótmagánvádas eljárás
- Veir. 94. § - Az alaptalanul alkalmazott szabadságkorlátozásért járó kártalanítás

II.

A veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról szóló 90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet (R) módosítása

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) szabályainak eltérő alkalmazásáról szóló rendelkezések

1. Általános rendelkezések

A R. 1. § (7) bekezdés módosítása – A végrehajtásért felelős szerv döntése

Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyében, illetve a fogvatartással kapcsolatos egyéb ügyében – *kérelemre történő eljárás esetén* - a Bv. tv. 20. § (3) bekezdésében meghatározott harminc napos elintézési *határidő harminc nappal meghosszabbodik*, kivéve, ha az ügy jellege soron kívüli elintéztést kíván.

A módosítás értelmében hivatalból történő eljárás esetére nem kerül meghatározásra hosszabb elintézési határidő.

A R. 1. § (8) bekezdés módosítása – Pártfogó felügyelői vélemény, környezettanulmány

A módosítás eredményeként a pártfogó felügyelői véleményt, illetve a környezettanulmányt a pártfogó felügyelő és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő *személyes kapcsolatteremtés mellőzésével*, a rendelkezésre álló *iratok*, valamint a *telefonon vagy egyéb elektronikus kapcsolattartás útján beszerezhető adatok alapján* akkor készítheti el, *ha a személyes kapcsolatteremtés* a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel *akadályba ütközik*.

Hatályukat veszítő rendelkezések

Az általános rendelkezések közül a *kérelmek elbírálásának felfüggesztésére* [1. § (6) bekezdés], *a reintegrációs őrizetre* [1. § (9) bekezdés] és *a kegyelmi ügyek intézésére* [1. § (10) bekezdés] vonatkozó szabályok *hatályukat veszítik!*

2. A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának különös szabályai

A R. 2. § (2) bekezdés módosítása – Illetékesség

A módosítás eredményeként csak az *ítélőtáblai kijelölésre vonatkozó szabály marad hatályban* az alábbi megszövegezéssel:

Ha a Bv. tv. szerint *illetékes büntetés-végrehajtási bíró* a veszélyhelyzetre vagy veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel *nem tud eljárni*, akkor

azt a törvényszéket, amelynek bírója eljár, az az **ítélőtábla jelöli ki**, amelynek illetékességi területén az egyébként illetékes törvényszék van.

A R. 2. § (8) bekezdés beiktatása – Elektronikus kapcsolattartás a meghallgatás és a tárgyalás megtartásakor

A büntetés-végrehajtási bírói eljárásokban a veszélyhelyzet vagy a járványügyi intézkedés, valamint a törvényszék elnökének ezzel összefüggő rendelkezése alapján a meghallgatás és a tárgyalás megtartásakor az eljárás résztvevőivel **az elektronikus kapcsolattartás bármely formája megengedett** azzal, hogy a **fogva lévő elítélt** vagy egyéb jogcímen fogvatartott **jelenlétét** - lehetőség szerint - **telekommunikációs eszköz használata útján** kell biztosítani.

Hatályukat veszítő rendelkezések

A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának R.-ben meghatározott további szabályai [mely bv. bírói ügyekben hozható döntés, speciális eljárási szabályok, valamint az eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések [2. § (1) és (3)-(7) bekezdés]] **hatályukat veszítik!**

FIGYELEM!

Lényeges változás, hogy a veszélyhelyzetre tekintettel **felfüggesztett büntetés-végrehajtási bírói eljárásokat** a büntetés-végrehajtási bírónak és a másodfokú bíróságnak **folytatnia kell** azzal, hogy

- a Bv. tv. 50. § (1) bekezdés c) és d) pontjában megállapított határidő **harminc nappal**,
- a kérelemre induló ügyekben előírt elintézési határidő és a Bv. tv. 70/B. § (4) bekezdésében meghatározott határidő **kilencven nappal**,
- a másodfokú bíróság tekintetében a Bv. tv. 51. § (4) bekezdésében megállapított határidő **harminc nappal**

meghosszabbodik.

3. A szabadságvesztés végrehajtásának különös szabályai

A befogadás akadályai

A módosítás pontosítja a befogadás akadályára vonatkozó jelenlegi rendelkezést:

Ha a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére felhívott **elítélt befogadása** a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel **akadályba ütközik**, a BVOP **az akadály elhárulását követően haladéktalanul** intézkedik az elítélt szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére történő felhívása érdekében.

A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának jogköre, az elítélti jogok korlátozása, többletjogok biztosítása

A szabadságvesztés végrehajtására a Bv. tv.-ben meghatározottól **eltérő bv. intézet kijelölésére vonatkozó szabály** továbbra is **hatályban marad.**

A BVOP **jogköre pontosításra** kerül, így a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka

- egy vagy több bv. intézet tekintetében **korlátozhatja**
 - az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formákat, továbbá a rendkívüli eltávok engedélyezését,
 - a látogató fogadást,
 - a bv. intézeten kívüli munkavégzését, vagy
- egy vagy több bv. intézet tekintetében **felfüggesztheti**
 - az elítéltek munkáltatását,
 - az elítéltek utógondozását.

Lényegében a korábbi rendelkezésekkel **egyezően maradnak hatályban** a bv. intézet parancsnoka által **az elítéltek jogainak korlátozására**, valamint a korlátozások hátrányos következményeinek enyhítése érdekében a **kompenzációra vonatkozó szabályok**.

A módosítás pontosítja, hogy **valamennyi korlátozás elrendeléséről a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget haladéktalanul értesíteni kell**.

Hatályukat veszítő rendelkezések

Hatályon kívül helyezésre kerül azon szabály, hogy **a szabadulásra történő felkészítés körében előírt rendelkezések mellőzhetők**.

Ugyanakkor **a módosítás beiktatja**, hogyha **a szabadulásra felkészítés körében** a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel a **személyes kapcsolatteremtést igénylő intézkedés akadályba ütközik**, azt a bv. intézet, illetve a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő **telefonon vagy egyéb elektronikus kapcsolattartás útján** teljesíti.

Az R.-ben meghatározott **munkáltatással kapcsolatos rendelkezések** ugyancsak (4. §) **hatályukat veszítik**.

4. A közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtásának különös szabályai

A végrehajtásra változatlanul **a szabadságvesztés végrehajtásának különös szabályai alkalmazandók**.

5. Az elzárás végrehajtásának különös szabályai

A végrehajtásra változatlanul **a szabadságvesztés végrehajtásának különös szabályai alkalmazandók**.

Módosítás: az elítélt befogadását követő tizennégy napos elkülönítés alatt is **biztosítani kell az elkülönítésre** (férfiakat a nőktől, felnőttkorúakat a fiataloktól stb.) [Bv. tv. 273. § (5) bekezdés] **vonatkozó szabályokat**.

6. A pártfogó felügyelet végrehajtásának különös szabályai

A módosítás **pontosítja** a (büntetés-végrehajtási) pártfogó felügyelő tekintetében **a kapcsolattartás módjára** vonatkozó szabályokat:

Ha a pártfogolttal való kapcsolatfelvétel és a részére adandó tájékoztatás, valamint a pártfogolt magatartásának, tanulmányai folytatásának, munkahelyén vagy lakóhelyén tanúsított viselkedésének és életvitelének figyelemmel kísérése **személyes kapcsolatteremtés** útján a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel **akadályba ütközik**, azt a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő **telefonon, vagy egyéb elektronikus kapcsolattartás útján** teljesíti.

A módosítás a pártfogolt vonatkozásában nem kötelezettséggént írja elő a kapcsolattartás meghatározott módját, hanem lehetőségként szabályozza:

Ha a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel **a személyes kapcsolattartás nem lehetséges**, a pártfogó felügyelet tartama alatt **a pártfogolt** a pártfogó felügyelővel vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel **telefonon vagy egyéb elektronikus kapcsolattartás útján is kapcsolatot tarthat**.

7. A javítóintézetni nevelés végrehajtásának különös szabályai

A módosított rendelkezések a javítóintézetni nevelés **végrehajtásának félbeszakítására vonatkozó szabályokat** már **nem tartalmazzák**.

A fiatalok tekintetében korlátozható jogok köre pontosításra kerül: a kapcsolattartás egyes formái, így a csomagküldés, látogatás, kimenő, eltávozás, szabadság, családi konzultáció, valamint a rendkívüli eltávozás, a közösségi élet gyakorlásának módja, a sport, kulturális vagy egyéb szabadidős foglalkozáson való részvétel joga korlátozható.

A módosítás **beiktatja**, hogy a korlátozás elrendeléséről **az ügyészséget haladéktalanul értesíteni kell**.

A korlátozások hátrányos következményeinek enyhítése érdekében **a kompenzációra vonatkozó szabály**, valamint a **fiatalok elkülönítése** szükségességének felmerülése esetén követendő eljárási szabály **továbbra is hatályos**.

8. Az őrizet és letartóztatás végrehajtásának különös szabályai

A végrehajtásra változatlanul **a szabadságvesztés végrehajtásának különös szabályai alkalmazandók**.

Módosítás: a befogadást követő tizennégy napos elkülönítés alatt is **biztosítani kell az elkülönítésre** (Bv. tv. 391. § (1) bekezdés) **vonatkozó szabályokat**.

9. A közérdekű munka végrehajtásának különös szabályai

A közérdekű munka **végrehajtásának elhalasztására és félbeszakítására** vonatkozó **korábbi rendelkezések hatályukat veszítik!**

A **félbeszakított közérdekű munka végrehajtását folytatni kell**, ennek érdekében a pártfogó felügyelőnek mind az elítéltet, mind a végrehajtásra kijelölt munkahelyet **nyolc napos határidő megállapításával nyilatkoztatnia kell** arról, hogy **nincs-e akadálya a végrehajtás folytatásának**.

Ha a közérdekű munka végrehajtásának az elítéltet vagy a már kijelölt munkahelyet érintően a veszélyhelyzet vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedés miatt **akadály van**, továbbá, ha a veszélyhelyzet következményeként a kijelölt **munkahely az elítéltet nem tudja foglalkoztatni**, a végrehajtást **akkor kell folytatni, ha az akadály megszűnt**.

A **pártfogó felügyelő új munkahelyet jelöl ki**, ha a kijelölt munkahely

- megszűnt,
- nem érhető el vagy
- a továbbiakban nem vállalja az elítélt foglalkoztatását.

Ebben az esetben az új munkahely kijelölésére megállapított **határidő harminc nappal meghosszabbodik**.

A veszélyhelyzetre tekintettel **elhalasztott közérdekű munka végrehajtása iránt intézkedni kell** azzal, hogy a Bv. tv.-ben megállapított **határidők harminc nappal meghosszabbodnak, KIVÉVE a jogorvoslat benyújtására vonatkozó határidőt**.

A közérdekű munka végrehajtása veszélyhelyzetre tekintettel történő **elhalasztásának vagy felfüggesztésének tartama**, valamint a járványügyi intézkedéssel összefüggésben elrendelt egyéb intézkedés tartama, ha ez a végrehajtást akadályozza, a Bv. tv. 280. § (5) bekezdésében meghatározott **két éves határidőbe nem számít be**.

10. A jóvátételi munka végrehajtásának különös szabályai

A jóvátételi munka **végrehajtásának elhalasztására és félbeszakítására** vonatkozó **korábbi rendelkezések hatályukat veszítik!**

A végre nem hajtott jóvátételi munka esetében a Bv. tv. 309. § (1) bekezdésében az igazolás benyújtására meghatározott **1 éves határidő kilencven nappal meghosszabbodik**.

Ha a módosítás hatálybalépését követően **a jóvátételi munka teljesítése** a veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt a járványügyi intézkedésre tekintettel **akadályba ütközik**, az elítéltnek

- a **teljesítésre** az akadály megszűnésétől számított **kilencven nap**,
- az **igazolás benyújtásra további harminc nap**

áll rendelkezésre.

11. A kényszergyógykezelés végrehajtásának különös szabályai

A kényszergyógykezelés végrehajtásának különös szabályára vonatkozó **rendelkezés hatályát veszti.**